

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА
ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ
КАФЕДРА ОХОРОНИ МАТЕРИНСТВА ТА ДИТИНСТВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету післядипломної
освіти та доуніверситетської
підготовки

Іван ЧОПЕЙ

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти (вид освітнього заходу)	Клінічна ординатура – 1 рік
Спеціальність	222 «Медицина»
Назва (спеціальність інтернатури) освітнього заходу	14.01.01. Акушерство та гінекологія
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст

Робоча програма навчальної дисципліни «Акушерство та гінекологія» для клінічної ординатури галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина» предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) 14.01.01. Акушерство та гінекологія освітньої програми «Лікувальна справа».

Розроблена у відповідності до Примірної програми підготовки в інтернатурі, затвердженої Наказом МОЗ України №1219 від 14 липня 2022 року відповідно до Наказу МОЗ України №1254 від 22 червня 2021 року «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за №1081/36703.

Розробник: Корсак В.В., доцент кафедри охорони материнства і дитинства ФПОДП, кандидат медичних наук.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри охорони материнства і дитинства ФПОДП

протокол № _____ від «_____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри Міщода Р.М. _____

Схвалено методичною комісією факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки.

Протокол № _____ від «_____» _____ 20__ року

Голова методичної комісії _____ Роман МІЦОДА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Освітня частина (очна частина)	Практична частина (заочна частина /бази стажування)
Кількість кредитів ЄКТС – 66	Рік підготовки: 1-й	
Загальна кількість годин – 1980	1980	
Кількість модулів – 9	Семестр: 1-й та 2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи клінічного ординатора – 15	Лекції:	
	66	
	Практичні:	
	1056	
Вид підсумкового контролю: іспит	Семінарські:	
	198	
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	660	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Акушерство та гінекологія» є закріпити і удосконалити набуті професійні навички, систематизувати і поглибити спеціальні знання основної та суміжних дисциплін і підготуватись до атестації на визначення знань і практичних навичок клінічного ординатора акушера-гінеколога відповідної кваліфікаційної категорії.

Програма підготовки в клінічній ординатурі з акушерства та гінекології – єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих закладами вищої освіти і базами стажування з метою забезпечення набуття клінічними ординаторами компетентностей, необхідних для кваліфікації лікаря-спеціаліста, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом, який ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказовій медицині.

Програму підготовки складено з урахуванням вимог Європейської ради та Коледжу акушерства та гінекології (EBCOG) до підготовки фахівців акушерів-гінекологів.

Підготовка клінічних ординаторів проводиться за індивідуальними навчальними

планами, розробленими на підставі програми підготовки в клінічній ординатурі, та навчальних планів, затверджених Вченою радою закладу вищої освіти. За період підготовки клінічні ординатори повинні оволодіти компетенціями, знаннями та навичками, які визначені програмою підготовки та індивідуальним навчальним планом.

Головним методичним принципом навчання в клінічній ординатурі є розвиток активності лікарів і контроль їхньої самостійності.

Практичними навичками клінічні ординатори оволодівають, працюючи під керівництвом викладачів в акушерських, гінекологічних відділеннях, а також у відділеннях новонароджених та у жіночих консультаціях. При засвоєнні та оволодінні практичними навичками необхідно ширше використовувати учбові фільми, муляжі, тренажери, фантоми і таке інше.

Особливу увагу доцільно приділяти навчанню клінічних ординаторів під час чергувань, консилиумів, аналізів материнської, гінекологічної, перинатальної захворюваності і смертності, клінічних розборів та інших медичних заходів.

Оволодіння професійними навичками оцінюється на всіх етапах підготовки клінічних ординаторів: базовий, проміжний та заключний комп'ютерний тестовий контроль, рубіжні тематичні контролі, реферативні доповіді, диференційовані заліки та підсумковий іспит, включаючи і залік з практичних навичок.

Всі види контролю за ходом підготовки клінічних ординаторів відображаються в щоденниках роботи та в залікових книжках.

В процесі контролю за виконанням плану і програми клінічної ординатори керівник підготовки клінічного ординатора оцінює розуміння фундаментальних теоретичних положень з акушерства і гінекології, вміння застосувати отримані знання на практиці, рівень володіння сучасними методами апаратної функціональної діагностики та найбільш розповсюдженими маніпуляціями і оперативними втручаннями в акушерстві та гінекології, здатність визначити форму, складність, ступінь тяжкості і прогноз захворювання, вміння використати сучасні досягнення специфічної етіотропної патогенетичної терапії окремих захворювань, методи їх профілактики, а також знання клінічним ординатором наказів, методичних вказівок, регламентів МОЗ України, обласних та міських відділів охорони здоров'я.

Працюючи на клінічних базах клінічний ординатор проводить самостійний прийом хворих та вагітних у жіночій консультації, виконує різні діагностичні та лікувальні маніпуляції, приймає роди, обстежує та оперує гінекологічних хворих у стаціонарі. При цьому клінічний ординатор закріплює набуті професійні навички та вміння. Одночасно клінічний ординатор продовжує вивчати та реферувати спеціальну літературу, систематизує її у вигляді тематичних рефератів на запропоновані кафедрою теми.

Підготовка клінічного ординатора залучаються завідувачі відділеннями, лікарі з вищою та першою кваліфікаційними категоріями; в спеціальних таблицях, що складає клінічний ординатор, відображається підсумкова кількість різних маніпуляцій, виконаних ним у відділеннях. Викладачі кафедри здійснюють керівництво шляхом контролю за виконанням плану підготовки.

Завданнями підготовки фахівців в галузі акушерства і гінекології є створення компетентного лікаря для Європейської системи охорони здоров'я з якісною взаємодією з фахівцями інших медичних спеціальностей; оптимізованою комплексною допомогою з використанням сучасних методів діагностики та лікування.

3. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ НАВЧАННЯ

(освітньо-кваліфікаційна характеристика; слухач повинен знати, вміти)

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі і проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Акушерство та гінекологія»
ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	ЗК 01. Знання основ законодавства України про охорону здоров'я та її застосування у щоденній практиці.
	ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку з своєю сферою діяльності.
	ЗК 03. Здатність до професійної діяльності з урахуванням принципів академічної доброчесності на основі етичних норм, поваги до культурної, етнічної, релігійної, гендерної та соціальної різноманітності, із забор'язанням зберігати конфіденційність та гідність пацієнта.
	ЗК 04. Здатність до міжособистої взаємодії та комунікації як усно, так письмово з пацієнтками, їх родиною або представниками, колегами та іншими експертами, членами міждисциплінарної команди.
	ЗК 05. Здатність працювати у команді.
	ЗК 06. Спроможність до самооцінки власних досягнень та підвищення її рівня.
	ЗК 07. Спроможність усно і письмово спілкуватися державною мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами.
	ЗК 08. Здатність до навчання пацієнта, членів його родини та представників, членів мультидисциплінарної команди, інших фахівців,
	ЗК 09. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.
	ЗК 10. Спроможність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.
	ЗК 11. Спроможність реалізувати систему знань і практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства, сприяти підвищенню якості життєво важливих складових (вода, повітря, харчові продукти тощо).
	ЗК 12. Демонстрування соціальної активності та відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.
	ЗК 13. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта

	аналізувати клінічні дані.
	ЗК 14. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
	ЗК 15. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
	ЗК 16. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги за міжнародними протоколами.
	ЗК 17. Знати показання, протипоказання, побічні дії препаратів, які використовуються в лікарській практиці та побічну дію з боку препаратів, які приймаються пацієнтом системно.
ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	ПК 01. Вміння проводити збір анамнезу пацієнта та сім'ї, включаючи соціальні питання, проводити точний клінічний огляд та оцінку життєво важливих показників, внутрішніх та зовнішніх статевих органів та живота та адекватно інтерпретувати результати
	ПК 02. Вміння діагностувати, оцінювати, досліджувати, контролювати та інтерпретувати дані з урахуванням найпоширеніших акушерських та гінекологічних станів
	ПК 03. Вміння проводити та призначати своєчасні та відповідні дослідження, такі як дослідження мікробіологічних зразків, лабораторні дослідження та рентгенологічне обстеження, а також інтерпретувати результати у зв'язку з колегами (наприклад, рентгенологами) стосовно клінічних даних для формування диференціального діагнозу.
	ПК 04. Вміння забезпечити основні терапевтичні втручання, включаючи безпечне та належне призначення та введення кисню, ліків та терапії продуктів крові, підтримки кровообігу та катетеризації сечового міхура.
	ПК 05. Вміння провести оцінку, профілактику та лікування болю.
	ПК 06. Вміння розпізнавати та сортувати гостро хворих пацієнтів та розпочинати адекватне лікування, включаючи септичних пацієнтів та пацієнтів з післяпологовими ускладненнями та пацієнтів, які потребують реанімації
	ПК 07. Вміння підтримувати ефективну комунікацію з пацієнтами та родичами, відповідно до принципів спільного прийняття рішень та усвідомленої згоди, точно документувати це спілкування та виконувати командну роботу з ефективним спілкуванням у рамках медичної групи.
	ПК 08. Вміння забезпечити периопераційну допомогу, визначити показання та протипоказання до операцій, ризику операцій, показання до переливання крові, вміння визначити післяопераційні ускладнення та показання до реанімації.
	ПК 09. Вміння визначити, як гінекологічні захворювання впливають на статеву функцію, оцінити статеву функцію та можливий негативний сексуальний досвід, вміння визначити наслідки сексуального насильства

	на гінекологічну патологію та поведінку.
	ПК 10. Вміння оцінювати біопсихосоціальні аспекти акушерсько-гінекологічних станів.
	ПК 11. Вміння діагностувати ранню вагітність, її локалізацію, життєздатність ембріона, ускладнення, забезпечити основні терапевтичні втручання, показання до додаткових обстежень
	ПК 12. Вміння визначати план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за чинними клінічними протоколами і настановами
	ПК 13. Вміння проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за чинними клінічними протоколами і настановами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
	ПК 14. Вміння встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткових обстежень проведення диференційної діагностики, відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 15. Вміння діагностувати ускладнення вагітності, визначати план та тактику ведення, показання до розродження за медичними показаннями шляхом прийняття обґрунтованого рішення відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 16. Вміння діагностувати пологи, визначати план та тактику ведення неускладнених пологів відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 17. Вміння надавати допомогу при ускладнених пологах (передчасні пологи, оперативні пологи, при багатоплідній вагітності та в тазовому передлежанні) відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 18. Вміння провести діагностику дистресу плода в пологах, визначити тактику ведення пологів відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 19. Вміння визначити показання та провести плановий, повторний та екстрений кесарів розтин відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 20. Вміння діагностувати та надати консервативну і оперативну допомогу при кровотечі у третьому періоді пологів, ранній і пізній післяпологовій кровотечі відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов
	ПК 21. Вміння діагностувати та надати оперативну допомогу при травмах родових шляхів відповідно до чинних клінічних протоколів і настанов

	<p>ПК 22. Вміння діагностувати, визначити показання до конкретного лікування, беручи до уваги всі варіанти лікування патології зовнішніх статевих органів, внутрішньоматкової патології та патології матки придатків.</p>
	<p>ПК 23. Вміння визначити показання до конкретного лікування, консультуватись щодо лікування та забезпечити консервативне лікування поширеної гінекологічної патології.</p>
	<p>ПК 24. Вміння визначити показання до конкретного лікування, консультуватись щодо лікування та забезпечити хірургічне лікування поширеної гінекологічної патології.</p>
	<p>ПК 25. Вміння провести консультування щодо контрацепції у здорової дорослої людини та у пацієнтки з проблемою здоров'я або супутнім захворюванням</p>
	<p>ПК 26. Вміння провести встановлення діафрагми / ковпачка шийки матки, введення внутрішньоматкового контрацептиву, встановлення підшкірних імплантатів.</p>
	<p>ПК 27. Вміння провести оцінку субфертильності та фертильності чоловіків і жінок</p>
	<p>ПК 28. Вміння діагностувати порушення менструального циклу (первинна аменорея, вторинна аменорея, олігоменорея) та виявляти причини їх виникнення, визначити показання до конкретного лікування, беручи до уваги всі варіанти лікування</p>
	<p>ПК 29. Вміння ідентифікувати урогінекологічні проблеми і дисфункції тазового дна, визначати показання до конкретного лікування, беручи до уваги всі варіанти лікування а також забезпечити лікування з урахуванням певних навичок (хірургічне лікування).</p>
	<p>ПК 30. Вміння діагностувати передракові гінекологічні стани з проведенням цервікального скринінгу, кольпоскопії з біопсією, обговорити всі варіанти лікування, визначити показання до конкретного лікування</p>
	<p>ПК 31. Вміння ідентифікувати проблему; визначити обсяг діагностичних заходів при підозрі на гестаційну трофобластичну хворобу, карциному яєчників, карциному шийки матки, злоякісні або передракові стани ендометрію, рецидив або прогресування гінекологічних онкологічних станів.</p>
	<p>ПК 32. Вміння ідентифікувати проблему, визначити необхідність діагностичних заходів для розпізнавання у дівчинки сексуального насильства, травми статевих органів, верифікації вагінальних виділень, гострого болю у животі у дівчинки, захворювань, що передаються статевим шляхом у дівчинки.</p>
	<p>ПК 33. Вміння визначити показання до конкретного лікування, провести консультування щодо лікування, а також забезпечити лікування захворювань, що передаються статевим шляхом у дорослих жінок та дівчаток у препубертатному та пубертатному періоді</p>

	ПК 34. Вміння надати невідкладну допомогу при травмах вульви/піхви/промежини/прямої кишки у підлітків та дітей у препубертатному та пубертатному періоді.
	ПК 35. Вміння провести клінічне обстеження та скринінг патологій молочних залоз.

4. ПРОГРАМА ТА ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Модуль 1.

Загальна тема модулю: СОЦІАЛЬНА ГІГІЄНА І ОРГАНІЗАЦІЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Мета модулю:

1. Вивчити теоретичні основи охорони здоров'я жінки-матері та організацію акушерсько-гінекологічної служби в Україні.
2. Ознайомитися з принципами організації надання акушерсько-гінекологічної допомоги в жіночій консультації та акушерському стаціонарі.
3. Оволодіти методами санітарної статистики.
4. Ознайомитися з правовими основами в охороні здоров'я.

Теми для вивчення:

Теоретичні основи охорони здоров'я жінки-матері та організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні

Виконавчі органи, що здійснюють заходи з охорони здоров'я. Акушерсько-гінекологічні заклади міської охорони здоров'я. Жіноча консультація. Основні напрямки роботи. Патронаж вагітних. Організація обслуговування гінекологічних хворих. Пологовий будинок. Структурні підрозділи пологового будинку. Порядок госпіталізації вагітних, роділь та породіль до пологового будинку. Приймальне акушерське відділення. Кімната-фільтр. Оглядові. Передпологові палати. Медичне забезпечення пологів. Необхідне устаткування для первинної обробки новонародженої дитини. Організація спільного перебування породілі та новонародженої дитини у пологовому будинку. Основні форми обліково-звітної документації в закладах рододопомоги. Оцінка організації роботи акушерських лікувально-профілактичних закладів. Акушерсько-гінекологічна служба в сільській місцевості.

Управління, планування та економіка охорони здоров'я НОП

Організація акушерсько-гінекологічної служби. Структура управління надання акушерсько-гінекологічної допомоги. Основні завдання роботи жіночої консультації та пологового стаціонару. Диспансеризація вагітних. Рівні надання акушерсько-гінекологічної допомоги. Координація наукових досліджень та впровадження наукових досягнень у практику. Наукова організація праці в структурних підрозділах служби охорони материнства та дитинства. Програма щорічної диспансеризації жіночого населення. Санітарна статистика і проблеми демографії.

Правові основи в охороні здоров'я

Етика та деонтологія лікаря. Санітарно-правова робота в жіночій консультації. Втрата працездатності та реабілітація. Оформлення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами. Порядок переведення вагітних жінок які працюють у шкідливих умовах, на іншу роботу.

Модуль 2

Загальна тема модулю: АНТЕНАТАЛЬНА ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПЛОДУ І ПЕРИНАТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ

Мета модулю:

1. Вивчити імунологічні взаємини матері і плоду.
2. Вивчити основні причини та методи профілактики невиношування вагітності за триместрами її розвитку.
3. Засвоїти особливості ведення передчасних пологів.
4. Вивчити тактику ведення переношеної вагітності.
5. Вивчити основні причини та розродження жінок із дистресом та затримкою розвитку плоду.
6. Вивчити основні причини родової травми плоду та новонародженого.
7. Освоїти реанімацію та інтенсивну терапію новонароджених.

Теми для вивчення:

Антигенна несумісність крові матері та плоду по системах АВО та резус

Імунний конфлікт у разі несумісності крові матері і плоду. Пренатальна діагностика імуноконфліктної вагітності. Особливості перебігу вагітності та ведення пологів у разі імуного конфлікту. Гемолітична хвороба плода та новонародженої дитини. Гемолітична анемія. Гемолітична анемія з жовтяницею та водянкою. Замінне переливання крові. Догляд і годування в постнатальному періоді. Методи пренатальної терапії при гемолітичній хворобі плода.

Особливості лікарської тактики у разі АВО – несумісності крові матері та плода. Профілактика у разі імунологічної несумісності крові матері та плода. Специфічна профілактика.

Невиношування вагітності за триместрами її розвитку

Мимовільний аборт. Клінічний перебіг мимовільного аборт. Загрозливий аборт. Лікування загрозливого аборт. Істміко-цервікальна недостатність. Діагностика та лікування. Оперативні втручання.

Аборт, що розпочався. Аборт у ході. Неповний аборт. Повний аборт. Інфікований, септичний аборт. Аборт, що не відбувся. Штучний аборт. Аборт у ранні терміни вагітності.

Штучний аборт методом вакуум-екскохлеації. Штучне переривання вагітності у пізні терміни. Позалікарняний кримінальний аборт. Ускладнення абортів: інфікування, кровотечі, перфорація матки, інфекційно-токсичний шок. Боротьба з абортами та протизаплідні засоби.

Гіпоксія та затримка розвитку плоду

Фетоплацентарна недостатність. Патогенез і клінічні форми. Затримка внутрішньоутробного розвитку плоду. Клінічні форми ЗРП. Діагностика фетоплацентарної недостатності та затримки розвитку плоду. Ультразвукова біометрія плода і плаценти. Визначення біофізичного профілю плода. Кардіотокографічне

дослідження плода. Ехокардіографічне дослідження плода. Дослідження кровоплину у системі мати-плацента-плід за допомогою доплерометрії. Гормональні показники дистресу. Визначення специфічних білків вагітності. Імунний статус вагітних при плацентарній недостатності та ЗРП.

Основні принципи профілактики фетоплацентарної недостатності і затримки розвитку плода та ведення вагітних груп ризику їх виникнення. Первинна профілактика. Тактика розродження у разі затримки розвитку плода.

Модуль 3.

Загальна тема модулю: ПАТОЛОГІЧНЕ І ОПЕРАТИВНЕ АКУШЕРСТВО

Мета модулю:

1. Вивчити причини та тактику ведення родів при розгинальних, асинклітичних, високому прямому та низькому поперечному вставленні голівки.
2. Вміти діагностувати та обрати раціональну тактику у разі неправильного положення плода.
3. Засвоїти класифікацію, біомеханізм пологів, акушерську допомогу при тазових передлежаннях плода.
4. Вивчити особливості біомеханізму пологів, класифікацію, діагностику, клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально- та анатомічно- звужених тазях.
5. Оволодіти методами корекції аномалії родової діяльності.
6. Оволодіти методами екстракції плоду за тазовий кінець, вакуум-екстракцією плоду, накладанням акушерських щипців.
7. Освоїти методику проведення операцій кесаревого розтину.

Теми для вивчення:

Аномалії родової діяльності

Фізіологічний перебіг пологів. Слабкість пологової діяльності. Первинна слабкість пологової діяльності. Причина та клінічна картина слабкості пологової діяльності. Діагностика та лікування слабкості родової діяльності. Вторинна слабкість родової діяльності. Профілактика.

Підготовка до пологів вагітних груп високого ризику. Клініка та лікування дискоординованої пологової діяльності.

Етіологія та лікування надмірно сильної пологової діяльності. Стрімкі пологи. Тетанус матки.

Кесарський розтин

Показання до кесаревого розтину. Умови для проведення кесаревого розтину. Вимір методу операції. Корпоральний кесарів розтин. Кесарів розтин у нижньому сегменті матки. Інтраперитонеальний кесарів розтин у нижньому сегменті матки з поперечним розрізом її стінки. Інтраперитонеальний кесарів розтин у нижньому сегменті матки з тимчасовою ізоляцією черевної порожнини. Піхвовий кесарів розтин. Класичний кесарів розтин із подальшою ампутацією або екстирпацією матки. Малий кесарів розтин. Можливі ускладнення при кесаревому розтині.

Модуль 4.

Загальна тема модулю: ЕКСТРАГЕНІТАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ В АКУШЕРСТВІ І ГІНЕКОЛОГІІ

Мета модулю:

1. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при захворюваннях серцево-судинної системи.
2. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при захворюваннях органів дихання.
3. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при захворюваннях травного каналу і печінки.
4. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при захворюваннях органів сечовиділення.
5. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при ендокринній патології.
6. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при захворюваннях крові.
7. Вивчити особливості перебігу вагітності та ведення родів при інфекційних та паразитарних захворюваннях.
8. Екстрагенітальна патологія у гінекологічних хворих.

Теми для вивчення:

Вагітність та захворювання серцево-судинної системи та органів дихання

Фізіологічні зміни серцево-судинної системи при вагітності. Хронічна серцево-судинна недостатність. Гостра недостатність серця та судин у вагітних. Ревматизм у вагітних. Вади серця у вагітних.

Гіпертонічна хвороба вагітних. Артеріальна гіпотензія у вагітних. Організація допомоги вагітним із серцево-судинними захворюваннями. Варикозне розширення вен. Тромбофлебіт.

Причини та лікування бронхітів у вагітних. Дві форми пневмонії у вагітних. Сухий і ексудативний плеврит. Бронхіальна астма. Бронхоектатична хвороба.

Вагітність та захворювання органів сечовиділення

Клініка, діагностика та методи лікування циститу у вагітних. Ведення вагітності та родів при пієлонефриті. Сечокам'яна хвороба у вагітних. Діагностика та тактика ведення вагітних із гломерулонефритами. Можливі ускладнення у перебігу родів при захворюваннях сечовидільної системи. Вплив захворювань сечовидільної системи на плід. Можливі ускладнення та їх профілактика в післяродовому періоді при загостренні захворювань органів сечовиділення.

Ендокринна патологія та вагітність

Класифікація цукрового діабету. Цукровий діабет у вагітних. Вплив цукрового діабету на перебіг вагітності. Стан внутрішньоутробного плоду у вагітних із цукровим діабетом. Ускладнення цукрового діабету. Тактика ведення вагітних з цукровим діабетом. Методи та терміни родорозрішення вагітних з цукровим діабетом.

Вплив захворювань щитовидної залози на перебіг вагітності та стан внутрішньоутробного плоду. Профілактика ускладнень вагітності при захворюваннях щитовидної залози.

Хвороба Іценка-Кушінга і вагітність. Аддісонова хвороба. Вплив ожиріння на перебіг вагітності і родів.

Модуль 5.

Загальна тема модулю: КРОВОТЕЧІ В АКУШЕРСТВІ. ШОК І ТЕРМІНАЛЬНІ СТАНИ В АКУШЕРСТВІ І ГІНЕКОЛОГІЇ

Мета модулю:

1. Вивчити причини виникнення та методи боротьби з кровотечами під час вагітності.
2. Вивчити причини виникнення та методи боротьби з кровотечами під час пологів.
3. Вивчити причини виникнення та методи боротьби з кровотечами в ранньому та пізньому післяпологовому періоді.
4. Вивчити причини виникнення та методи боротьби з геморагічним шоком і термінальними станами в акушерстві та гінекології.
5. Ознайомитися з причинами виникнення та тактикою лікаря при тромбогеморагічному синдромі в акушерстві.
6. Знати тактику ведення пацієнток з емболією навколоплідними водами.

Теми для вивчення:

Кровотечі під час вагітності

Ступені передлежання плаценти. Етіологія неправильного прикріплення плаценти. Клінічна картина при передлежанні плаценти. Діагностика передлежання плаценти. Ультразвукова діагностика неправильного прикріплення плаценти. Тактика лікаря при кровотечах у зв'язку з передлежанням плаценти в різні терміни. Родорозрішення жінок при передлежанні плаценти. Шийково-перешийкове передлежання плаценти. Види передчасного відшарування нормально розташованої плаценти. Тактика лікаря при кровотечі внаслідок передчасного відшарування нормально розташованої плаценти. Кровотечі, пов'язані з патологією м'яких пологових шляхів.

Кровотечі під час пологів та післяпологовому періоді

Особливості розродження жінок при передлежанні плаценти та передчасному відшаруванні нормально розташованої плаценти. Причини кровотеч у послідовому періоді. Кровотечі, зумовлені порушенням відділення плаценти. Кровотечі, зумовлені порушенням виділення плаценти з матки. Лікування кровотеч у послідовому періоді. Ручне відділення та видалення плаценти. Прирощення плаценти. Затримка частин плаценти у порожнині матки. Гіпотонічна та атонічна маткова кровотеча. Механічні засоби боротьби з гіпотонією матки. Фізичні методи боротьби з гіпотонією матки. Хірургічні методи зупинки маткової кровотечі. Кровотечі при травмах м'яких пологових шляхів. Тактика лікаря-акушера в боротьбі з патологічною кровотечею під час пологів та в ранній післяпологовий період. Кровотечі в пізньому післяпологовому періоді.

Геморагічний шок в акушерстві і гінекології

Чинники ризику виникнення геморагічного шоку в акушерстві. Класифікація геморагічного шоку за клінічним перебігом і ступенем важкості. Критерії тяжкості геморагічного шоку. Визначення об'єму крововтрати в акушерстві. Загальні принципи лікування гострої крововтрати. Першочергові дії при виникненні геморагічного шоку. Темп, об'єм та компоненти інфузійної терапії при геморагічному шокові. Показання до гемотрансфузії. Показання до ШВЛ при геморагічному шокові. Критерії припинення ШВЛ.

Тромбогеморагічний синдром в акушерстві

Чинники ризику виникнення синдрому десимінованого внутрішньо судинного згортання крові в акушерстві. Класифікація ДВЗ синдрому: за клінічними стадіями перебігу. Основні клініко-лабораторні ознаки стадій ДВЗ синдрому. Ознаки гіперкоагуляції. Гіпокоагуляція без генералізованої активації фібринолізу. Тактика акушер-гінеколога при гіпокоагуляції з генералізованою активацією фібринолізу. Лабораторні критерії стадій ДВЗ синдрому. Профілактика ДВЗ синдрому. Лікувальні міроприємств при виникненні ДВЗ синдрому. Рекомендовані дози інгібіторів протеолізу в залежності від фази ДВЗ синдрому. Лікування синдрому поліорганної недостатності.

Модуль 6.**Загальна тема модулю: ГЕСТОЗИ В АКУШЕРСТВІ****Мета модулю:**

1. Вивчити причини виникнення, класифікацію, клініку, діагностику та лікування жінок з ранніми гестозами.
2. Ознайомитися з причинами артеріальних гіпертензій під час вагітності.
3. Вивчити етіологію, класифікацію, клініку та діагностику пізніх гестозів вагітних.
4. Знати методи лікування пізніх гестозів вагітності.
5. Знати тактику ведення вагітності та пологів.
6. Вивчити характеристику лікувальних препаратів, які застосовуються при пізніх гестозах.
7. Ознайомитися із інтенсивною терапією тяжких форм пізніх гестозів.

Теми для вивчення:

Гіпертензивні розлади під час вагітності

Класифікація гіпертензивних станів під час вагітності. Ступені хронічної артеріальної гіпертензії. Протипоказання до виношування вагітності при артеріальній гіпертензії. Профілактика розвитку поєднаної прееклампсії. Моніторинг стану плода. Показання до госпіталізації вагітної з хронічною гіпертензією. Показання до переривання вагітності в пізньому строці. Тактика лікаря при різних ступенях важкості артеріальної гіпертензії. Медикаментозне лікування хронічної гіпертензії. Показання до кесаревого розтину. Протипокази до лактації та грудного вигодовування.

Пізні гестози вагітних

Патогенетичні механізми виникнення прееклампсії. Класифікація пізніх гестозів. Особливості перебігу поєднаного пізнього гестозу. Чинники ризику виникнення пізнього гестозу. Ведення вагітних групи ризику щодо виникнення ПГ в умовах жіночої консультації.

Профілактика прееклампсії. Неєфективні методи профілактики прееклампсії. Діагностичні критерії прееклампсії різних ступеней важкості. Клініко-лабораторні критерії прееклампсії. Тактика ведення вагітних при еклампсії різних ступеней важкості. Лабораторне обстеження жінок із прееклампсією. Медикаментозне лікування прееклампсії. Магnezіальна терапія прееклампсії. Розродженн вагітних з прееклампсією різного ступеня важкості. Діагностика та тактика лікаря при прееклампсії.

Діагностика та лікування форм пізнього гестозу, що рідко зустрічаються (HELP-синдром, гостра жовта жирова дистрофія печінки).

Модуль 7.**Загальна тема модулю: ТРАВМАТИЗМ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ****Мета модулю:**

1. Ознайомитися з причини виникнення, класифікацією, клінікою та діагностикою розривів матки під час вагітності і пологів.
2. Знати тактику ведення жінок із загрозою розриву матки.
3. Знати причини розривів зовнішніх статевих органів, піхви, шийки матки в пологах.
4. Знати методи лікування.
5. Вивчити причини виникнення та тактику ведення при гематомах різної локалізації.

Тема для вивчення:

Травматизм в акушерстві та гінекології

Класифікація акушерського травматизму. Класифікація розривів матки. Вагітні групи ризику розриву матки під час вагітності. Роділі групи ризику розриву матки. Безпосередні причини розриву матки. Клінічні симптоми загрози розриву матки при диспропорції між плодом та тазом матері. Клінічні симптоми загрози розриву матки при гістопатичних змінах біометрію. Симптоми розриву матки. Ведення вагітності групи ризику розриву матки. Симптоми анатомо-функціональної неповноцінності рубця. Тактика лікаря при ознаках загрожує чого розриву матки. Лікування розриву матки, що відбувся. Класифікація розривів промежини. Тактика лікаря при розривах шийки матки.

Діагностичні критерії гематоми. Лікування гематом.

Гострий виворіт матки та його лікування. Клініка, діагностика та лікування роз тяжіння і розривів лонного зчленування Сечостатевої та кишковостатевої нориці.

Модуль 8

Загальна тема модулю: ЕНДОКРИНОЛОГІЯ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Мета модулю:

1. Ознайомитися з нейрогуморальною регуляцією репродуктивної функції.
2. Вивчити розлади менструальної функції.
3. Оволодіти методами гормонального гемостазу при ДМК.
4. Вивчити основні нейроендокринні гінекологічні синдроми.
5. Вивчити синдром СКЯ.
6. Ознайомитися з перед менструальним синдромом, синдромом галактореї-аменореї, синдромом Шихана.

Теми для вивчення:

Нейрогуморальна регуляція репродуктивної функції

Репродуктивне здоров'я населення України. Фізіологія репродуктивної системи жінки. Кора головного мозку. Гіпоталамус, гіпофіз, яєчники, онтогенез та гормональна функція яєчників, циклічні зміни ендометрію. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Роль простагландинів в регуляції репродуктивної системи жінки.

Розлади менструальної функції

Аменорея. Класифікація. Етіологія патологічної аменореї. Клінічні симптоми аменореї. Синдром Бабанського-Фрейліха, Кіарі-Фромеля. Гіпофізарна аменорея. Яєчникова аменорея. Аменорея при гормональних пухлинах яєчника. Маткова аменорея. Лікування різних видів аменорей.

Циклічні порушення менструації. Гіпоменструальний синдром.

Причини та лікування маткових кровотеч при двофазному менструальному циклі.

Ановуляторні або дисфункціональні маткові кровотечі. Ювенільні маткові кровотечі. Альгодисменорея.

Модуль 9.

Загальна тема модулю: ОПЕРАТИВНА ГІНЕКОЛОГІЯ

Мета модулю:

1. Ознайомитися з методами передопераційної підготовки гінекологічних хворих.
2. Вивчити малі діагностичні операції в гінекологічній практиці.
3. Ознайомитися з консервативними операціями на матці.
4. Вивчити радикальні та напіврадикальні операції на матці.

5. Вивчити операції на додатках матки.
6. Вивчити операції при злоякісних пухлинах статевих органів.
7. Ознайомитися з методами оперативного лікування при ретродевіаціях матки, зміщенні стінок вагіни, випадінні матки.
8. Ознайомитися з оперативними втручаннями при аномаліях розвитку жіночих статевих органів.
9. Ознайомитися з інтенсивною терапією та профілактикою ускладнень в післяопераційному періоді.

Тема для вивчення:

Тема №21. Оперативна гінекологія

Принципи гінекологічної хірургічної техніки. Анатомія передньої черевної стінки. Положення пацієнтки для гінекологічних операцій. Методи розтину передньої черевної стінки. Надлобковий поперечний розріз за Пфаненштілем. Повздовжній нижньо-серединний розріз. Зашивання за Сміт-Джонсом. Шовний матеріал в акушерсько-гінекологічній практиці. Хірургічні вузли та шви. Класифікація рани. Види дренажів. Профілактика ранових ускладнень. Хірургічні інструменти. Передопераційна підготовка хворих. Догляд за післяопераційним хворим. Глибокий венозний тромбоз і ТЕЛА в гінекологічній практиці. Показання до гемотранфузії в післяопераційному періоді. Ентеральне харчування в післяопераційному періоді. Евентерація в післяопераційному періоді. Релапаротомія. Шок у гінекологічних пацієнток.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки клінічних ординаторів зі спеціальності
 “Акушерство і гінекологія”
 на кафедрі охорони материнства і дитинства і суміжних кафедрах
 (очна частина – 1 рік навчання)
 Тривалість навчання – ... місяців (...годин).

Код курсу	Код розділу	Назва курсу та розділу	Кількість учбових годин			Вс ьо го
			Лекції	Семинари	Практичні заняття	
01.		Соціальна гігієна та організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні	6	6	14	26
	1.1.	Теоретичні основи охорони здоров'я жінки-матері та організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні	2			2
	1.2.	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в міській жіночій консультації			2	2
	1.3.	Організація стаціонарної акушерсько-гінекологічної допомоги			2	2
	1.4.	Організація спеціалізованої акушерсько-гінекологічної допомоги			2	2
	1.5.	Акушерсько-гінекологічна допомога жінкам сільської місцевості			2	2

	1.6.	Управління, планування та економіка охорони здоров'я. НОП.	2			2
	1.7.	Санітарна статистика та проблеми демографії.		4		4
	1.8.	Втрата працездатності та реабілітація.			2	2
	1.9.	Програма щорічної диспансеризації жіночого населення		2		2
	1.10.	Правові основи в охороні здоров'я	2			2
	1.11.	Етика та деонтологія лікаря			2	2
	1.12.	Санітарно-просвітницька робота у жіночій консультації			2	2
02.		Клінічна анатомія та фізіологія органів малого таза	0	4	0	4
	2.1.	Анатомія та фізіологія статевих органів		1		1
	2.2.	Анатомо-фізіологічні зміни в статевих органах жінок у зв'язку з вагітністю		1		1
	2.3.	Анатомо-функціональний зв'язок статевих органів жінок з суміжними органами малого таза	1			1
	2.4.	Анатомо-фізіологічні фактори, що забезпечують нормальне положення внутрішніх статевих органів		1		1
03.		Основні методи обстеження в акушерстві і гінекології	0	8	56	64
	3.1.	Клінічні та лабораторні методи обстеження		2	8	10
	3.2.	Електрофізіологічні методи дослідження матері та плода (КТГ та ін.)			8	8
	3.3.	Рентгенологічні методи дослідження		1	8	9
	3.4.	Ультразвукові методи дослідження.			12	12
	3.5.	Радіоізотопні методи дослідження		1		1
	3.6.	Ендоскопічні методи дослідження (кольпоскопія та ін.)			12	12
	3.7.	Функціональні методи дослідження в гінекології (кольпоцитодіагностика та ін.)			8	8
	3.1.-3.7.	Контрольне заняття. Основні методи обстеження в акушерстві і гінекології		4		4
04.		Знеболення в акушерстві і гінекології	0	10	72	82
	4.1.	Знеболення в акушерстві (знеболення пологів, малих акушерських операцій, кесарського розтину та ін.)		4	40	44

	4.2.	Знеболення в гінекології (при виконанні діагностичних операцій та абортів, лапароскопії, лапаротомії та ін.)		4	32	36
	4.1-4.2	Контрольне заняття.Знеболення в акушерстві і гінекології		2		2
05.		Фізіологічне акушерство	0	14	208	222
	5.1-5.3	Фізіологія вагітності, пологів та післяпологового періоду (семінар)		6		6
	5.1.	Фізіологічні зміни в організмі жінки при вагітності: анатоμο-фізіологічні зміни в різних системах і органах жінки у зв'язку з вагітністю.			6	6
	5.1.	Розвиток плідного яйця в залежності від терміну вагітності			6	6
	5.1.	Клінічний перебіг вагітності по триместрам її розвитку			16	16
	5.1.	Діагностика вагітності в різні терміни			6	6
	5.1.	Клініко-параклінічні методи діагностики термінів вагітності, стану фето-плацентарного комплексу, біологічної готовності до пологів			16	16
	5.1.	УЗД розмірів та станів плаоду, плаценти, пуповини, навколоплідних вод в різні терміни гестації.			22	22
	5.1.	Ведення фізіологічної вагітності			26	26
	5.1.	Контрольне заняття: діагностика та ведення фізіологічної вагітності		4		4
	5.2.	Фізіологічні зміни в організмі жінки у зв'язку з пологами.			16	16
	5.2.	Жіночий таз в акушерському відношенні. Плід як об'єкт пологів. Характеристика м'язких тканин родового каналу.			6	6
	5.2.	Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання			6	6
	5.2.	Фізіологія скоротливої функції матки в пологах.			16	16
	5.2.	Клінічний перебіг фізіологічних пологів			16	16
	5.2.	Ведення фізіологічних пологів			26	26
	5.3.	Перебіг та ведення нормального післяпологового періоду			24	24
	5.2-5.3	Контрольне заняття: Ведення фізіологічних пологів післяпологового періоду.		4		4
06.		Антенатальна охорона здоров'я плоду і перинатальна патологія	6	22	86	114
	6.1.	Антигенна несумісність крові матері та плоду по системах АВО та резус.	2	2	14	18

6.1.	Аntenатальна охорона плоду та імунологічні взаємини матері і плоду. Антигенна несумісність крові матері та плоду по системах АВО та резус.	2	2	4	
6.2.	Невиношування вагітності (за триместрами її розвитку)	2	2	16	20
6.2.	Особливості ведення передчасних пологів.		2	10	12
6.2.	Контрольне заняття: Невиношування вагітності та ведення передчасних пологів.	2			2
6.3.	Переношування вагітності		2	8	10
6.4.	Гіпоксія та затримка розвитку плоду	2		16	18
6.5.	Родова травма плоду та новонародженого		2	4	6
6.6.	Реанімація та інтенсивна терапія новонародженого			16	16
6.7.	Аntenатальні фактори ушкодження (наркотики, алкоголь, нікотин).		4		4
6.1-6.7	Контрольне заняття: Антенатальна охорона здоров'я плода і перинатальна патологія	4			4
07.	Патологічне (7.1) і оперативне (7.2) акушерство	4	20	128	152
7.1.1	Неправильні передлежання та вставлення голівки плоду (розгинальні, асинклітичні, високе пряме, середнє та низьке поперечне)			16	16
7.1.2	Неправильні положення плода:діагностика, ведення пологів, ускладнення.			4	4
7.1.3	Газові передлежання плода:класифікація, біомеханізм пологів, акушерська допомога, ведення пологів, ускладнення для матері і плода.			20	20
7.1.4	Вузькі тази та особливості біомеханізмів пологів. Класифікація, діагностика,Клінічний перебіг та ведення пологів при функціонально та анатомічно звужених тазахзвужених тазах.			6	6
7.1.5	Багатоплідна вагітність. Ведення вагітності та пологів.			14	14
7.1.6	Аномалії родової діяльності	2	8	12	22
7.1-2	Контрольне заняття: "Фантом-курс".		8		8
7.2.1	Акушерський поворот.			2	2
7.2.2	Екстракція плоду за тазовий кінець			2	2
7.2.3	Вакуум-екстракція плоду			8	8
7.2.4	Акушерські щипці			10	10
7.2.5	Кесарський розтин у сучасному акушерстві.	2	4	26	32
7.2.6	Переривання вагітності в ранні та пізні терміни (методи та ускладнення)			4	4
7.2.7	Плодоруйнуючі операції (ембріотомія, краніотомія)			4	4

08.		Екстрагенітальні захворювання в акушерстві і гінекології	6	30	92	128
	8.1	Вагітність та захворювання серцево-судинної системи.	1	4	16	21
	8.2	Вагітність та захворювання органів дихання	1	2	2	5
	8.3	Вагітність та захворювання травного каналу і печінки		2	10	12
	8.4	Вагітність та захворювання органів сечовиділення.	2	2	16	20
	8.5	Ендокринна патологія та вагітність. .	2	4	16	22
	8.6	Вагітність та захворювання крові		2	16	18
	8.7	Вагітність та інфекційні і паразитарні захворювання		2	4	6
	8.8	Вагітність та захворювання інших органів.		2	2	4
	8.9	Екстрагенітальна патологія у гінекологічних хворих.		4	10	14
	8.1-8	Контрольне заняття:Вагітність та екстрагенітальна патологія.		6		6
09.		Кровотечі в акушерстві. Шок і термінальні стани в акушерстві та гінекології	8	12	154	174
	9.1	Кровотечі під час вагітності	2	2	32	36
	9.2	Кровотечі під час пологів	1	2	32	35
	9.3	Кровотечі в ранньому та пізньому післяпологовому періоді	1	4	32	37
	9.4	Шок і термінальні стани в акушерстві та гінекології				
	9.4.1	Геморагічний шок в акушерстві та гінекології	2		26	28
	9.4.2	Тромбогеморагічний синдром в акушерстві	2		16	18
	9.4.3	Емболія навколоплідними водами			16	16
	9.1-4	Контрольне заняття:Кровотечі в акушерстві.		4		4
10.		Гестози	4	16	78	98
	10.1	Ранні гестози:етіологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікування, тактика ведення вагітності.		2	6	8
	10.1	Контрольне заняття:Ранні гестози		2		2
	10.2	Пізні гестози	4			4
	10.2.1	Етіологія, класифікація, клініка, діагностика		2	26	28
	10.2.2	Лікування пізніх гестозів. Тактика ведення вагітності та пологів		2	26	28
	10.2.3	Характеристика лікувальних препаратів, які застосовуються при пізніх гестозах		2	4	6
	10.2.4	Інтенсивна терапія тяжких форм пізніх гестозів		2	16	18
	10.2	Контрольне заняття:пізні гестози		4		4
11.		Травматизм в акушерстві та гінекології	2	10	70	82

11.1	Травматизм в акушерстві				
11.1.1	розриви матки під час вагітності та в пологах.	2	4	26	32
11.1.2	Розриви зовнішніх статевих органів, піхви, шийки матки в пологах.		2	10	12
11.1.3	Гематоми.		2	6	8
11.1.1-3	Контрольне заняття:Травматизм в акушерстві		2		2
11.2	Травматизм при акушерських та гінекологічних операціях			28	28
12.	Гінекологія дитячого віку	0	6	66	72
12.1	Фізіологічні особливості розвитку			12	12
12.2	Розлади менструальної функції		2	14	16
12.3	Аномалії розвитку статевих органів		2	12	14
12.4	Запальні захворювання статевих органів			14	14
12.5	Пухлини статевих органів			14	14
12.1-5	Контрольне заняття:Гінекологія дитячого віку		2		2
13.	Ендокринологія в акушерстві та гінекології	6	16	94	116
13.1	Нейрогуморальна регуляція репродуктивної функції	2	2	6	10
13.2	Розлади менструальної функції	4	6		10
13.2.1.	ДМК:овуляторні та ановуляторні			12	12
13.2.2.	Гормональний гемостаз при ДМК			16	16
13.2.3.	Аменорея та дисменорея			16	16
13.3	Нейроендокринні гінекологічні синдроми:		4		4
13.3.1	Синдром СКЯ та адреногенітальний			16	16
13.3.2	Передменструальний синдром, синдром галактореї-аменореї, синдром Шихана			16	16
13.4	Ендокринна патологія та вагітність. .			12	12
13.1-4	Контрольне заняття:ендокринологія в акушерстві та гінекології		4		4
15.	Оперативна гінекологія	0	6	90	96
15.1	Передопераційна підготовка		2	14	16
15.2	Діагностичні операції			16	16
15.3	Операції на матці			22	22
15.4	Операції на додатках матки			22	22
15.9	Інтенсивна терапія та профілактика ускладнень в післяопераційному періоді		4	16	20
	Базовий контроль знань		2		2
	Підсумковий річний контроль знань за 1 рік навчання		4		4
	Конференції (вступна та підсумкова)		4		4

		66	198	1056	1320
	Самостійна робота				
	Суміжні клінічні дисципліни				280
	Клінічна біохімія				30
	Медична статистика				50
	Клінічна фармакологія				100
	Маркетинг і менеджмент в охороні здоров'я				100
	Елективні курси				100
		РАЗОМ:			660
	ВСЬОГО:				1980

**ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ/КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН
ВОЛОДІТИ КЛІНІЧНИЙ ОРДИНАТОР ПІСЛЯ
ЗАКІНЧЕННЯ КЛІНІЧНОЇ ОРДИНАТУРИ**

ЗАГАЛЬНІ МЕДИЧНІ ЗНАННЯ ТА НАВИЧКИ		
Перелік компетентностей / практичних навичок	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість в якості 1-ї особи
Периопераційна допомога з включенням класифікації ASA (<i>Physical Status Classification System</i>)	D	30
Визначення категорій ризику оперативних втручань	D	30
Визначення показань до тромбопрофілактики	D	30
Визначення показань до гемотрансфузії та її проведення	D	20
Серцево-легенева реанімація (на тренажері)	D	15
Оцінка болю за аналоговими візуальними шкалами	D	30
ДОРОДОВИЙ ДОГЛЯД		
Зовнішнє акушерське обстеження	D	100
Внутрішнє акушерське обстеження	D	50
Визначення 30-тижневого терміну вагітності	D	25
Кардіомоніторингування серцевої діяльності плода	D	50
Діагностика передчасного розриву плодових оболонок	D	25

Оцінка та інтерпретація результатів лабораторних, інструментальних (УЗД) та функціональних методів дослідження	D	50
Інтерпретація подвійного тесту / потрійного тесту / NIPT.	D	25
Ведення вагітних з гіпертензивними розладами під час вагітності (пreekлампсія, еклампсія, HELLP-синдром)	D	20
Оцінка рухової активності плода	D	50
Діагностика неправильних положень і передлежань плода	D	25
Діагностика тазового передлежання плода і багатоплодової вагітності	D	25
Діагностика затримки росту плода	D	25
Діагностика гестаційного діабету з інтерпретацією тесту толерантності до глюкози	D	25
Ведення вагітних з цукровим діабетом	D	10
Діагностика переносування вагітності	D	15
Визначення показань до обстеження вагітних на перинатальні інфекції (токсоплазмоз, сифіліс, вітряна віспа, парвовірус В19, краснуха, цитомегаловірус, герпес) та інтерпретація результатів.	D	25
Надання допомоги при істміко-цервікальній недостатності	D	25
Діагностика олігогідрамніону	D	15
Діагностика багатоводдя	D	15
ВНУТРІШНЬОПОЛОГОВИЙ ТА ПІСЛЯПОЛОГОВИЙ ДОГЛЯД		
Допомога при неускладнених пологах	D	40
Активне ведення III періоду пологів	D	40
Допомога при передчасних пологах	D	10
Вагінальні пологи з вакуум-екстракцією плода	D	5
Оперативні пологи за допомогою акушерських щипців	D	10
Пологи в тазовому передлежанні	D	10
Пологи при багатоплідній вагітності	D	10
Діагностика травм пологових шляхів	D	10
Профілактика РДС плода	D	20
Діагностика удаваних перейм	D	15
Діагностика порушення прогресування пологів	D	15
Діагностика хоріоамніоніту	D	5
Медичний аналіз попереднього кесаревого розтину	D	20

Діагностика післяпологових гнійно-септичних ускладнень	D	5
Оцінка ризику тромбоемболічних ускладнень	D	20
Діагностика пізньої післяпологової кровотечі	D	5
Зашивання епізіотомної рани	D	10
Зашивання розриву промежини 1/2 ступеня	D	10
Кесарів розтин перший	D	35
Повторний кесарів розтин	D	15
ДОБРОЯКІСНІ ГІНЕКОЛОГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ		
Забір матеріала з піхви для бактеріоскопічного дослідження	D	30
Взяття мазка з шийки матки для цитологічного дослідження	D	30
Клінічне обстеження молочних залоз	D	30
Введення ВМК та/або ВМ системи з левоногестрелом	D	10
Кольпоскопія	D	40
Пайпель-біопсія ендометрія	D	40
Біопсія шийки матки	D	45
Гістероскопія	D	15
Діагностичне роздільне вишкрібання	D	20
Пункція черевної порожнини через заднє склепіння піхви	D	15
Марсупіалізація кісти бартолінової залози	D	10
Вакуум-аспірація залишків плідного яйця при неповному аборті	D	40
Операції на шийці матки	D	50
Операції на придатках (Всього)	D	90
Тубектомія (1 асистент)	D	10
Тубектомія (оператор)	D	20
Цистектомія (1 асистент)	D	10
Цистектомія (оператор)	D	20
Аднексектомія (1 асистент)	D	10
Аднексектомія (оператор)	D	20
Операції на матці (Всього)	D	25
Гістеректомія (1 асистент)	D	15
Гістеректомія (оператор)	D	10
Операції на матці (інші)	D	10

Передня, задня, серединна кольпорафія, тощо	D	10
Лапороскопія	D	15
РЕПРОДУКТИВНА МЕДИЦИНА		
Консультування з питань контрацепції	D	15
Діагностика СПКЯ згідно клінічних настанов	D	10
Діагностика гіперпролактинемії згідно клінічних настанов	D	10
Діагностика гіперандрогенії згідно клінічних настанов	D	10
Діагностика неплідності в шлюбі згідно клінічних настанов	D	10
Метросальпінгографія	D	5
Визначення показань до застосування допоміжних репродуктивних технологій (IUI, IVF, ICSI)	D	5
УРОГІНЕКОЛОГІЯ		
Визначення ступеню дисфункції тазового дна за POP-Q шкалою	D	5
Встановлення песарію при опущенні / випадінні матки	D	10
ПЕРЕДРАКОВА ПАТОЛОГІЯ		
Взяття мазка з шийки матки для цитологічного дослідження	D	50
Кольпоскопія	D	50
Пайпель-біопсія ендометрія	D	30
Біопсія шийки матки	D	25
Інтерпретація даних ультразвукового обстеження органів малого тазу та молочних залоз	D	30
ГІНЕКОЛОГІЧНА ОНКОЛОГІЯ		
Інтерпретація даних ультразвукового обстеження органів малого тазу	D	30
Визначення показань до дослідження онкомаркерів і інтерпретація результатів	D	30
ДИТЯЧА І ПІДЛІТКОВА ГІНЕКОЛОГІЯ		
Інтерпретація даних ультразвукового обстеження органів малого тазу у дівчат перипубертатного віку	D	30
Консультування дівчат з питань контрацепції	D	15
Оцінка стадії статевого розвитку за Таннером	D	15
Оцінка гірсутизму	D	10
ПАТОЛОГІЯ МОЛОЧНИХ ЗАЛОЗ		
Клінічне обстеження молочних залоз	D	30

Інтерпретація даних ультразвукового обстеження молочних залоз	D	20
Інтерпретація даних мамографії	D	20

Рівень оволодіння практичними навичками	Для кожної компетенції, практичної навички визначається в діапазоні від «А» до «D»: A: Знає, описує. B: Виконує, демонструє під наглядом. C: Виконує, демонструє самостійно. D: Виконує
--	---

- Наведені цифри обов'язкової кількості маніпуляцій, операцій представляють мінімальну кількість разів, коли клінічний ординатор повинен виконати процедуру в якості першої особи (рівень D), що має бути зафіксовано в медичній документації (амбулаторна карта пацієнтки, історія пологів, операційний журнал тощо).

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СЛУХАЧІ ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, атестації	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (кафедральне, рекомендована література, інтернет-ресурси)

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: ляльки, муляжі, тази, фантоми, симулятори, медичний інструментарій, гістерограми, ардіотокограми, УЗД, тонометри, акушерські стетоскопи, акушерські щипці, дзеркала, симулятори, мікроскопи.

Обладнання: мультимедійний проектор, комп'ютери, ноутбуки, кардіомонітори та ультразвукові апарати, які використовуються на навчальній базі міського пологового будинку тощо.

Програмне забезпечення: відеопротколи, практичні рекомендації і протоколи МОЗ України, клінічні рекомендації, алгоритми дії лікаря тощо.

ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78
«Охорона здоров'я» Наказ МОЗ України від 29 березня 2002 року № 117.
3. Постанова Кабінету міністрів України №762 від 07 липня 2021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»
4. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України №584 від 30.04.2020 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України №1254 від 22.06.2021 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 17 serpnia 2021 roku za №1081/36/36703) Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію.
7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
8. European Training Requirements in Obstetrics and Gynaecology. UEMS Section Obstetrics and Gynaecology / European Board and College of Obstetrics and Gynaecology. Standing Committee on Training and Assessment. Version 2018 https://www.uems.eu/data/assets/pdf_file/0004/64399/UEMS-2018.18-European-Training-Requirements-OBGYN.pdf
9. Академічні лекції з акушерства та гінекології / За ред. акад. Ю.Г. Антипкіна. – К.: ТОВ «КРІЕЙТІВ МЕДІА», 2021. – 424 с.
10. Акушерство та гінекологія: у 4 томах. / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін.; за ред. В.М. Запорожана. – 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 1032 с.
11. Акушерство: підручник / Пирогова В.І., Булавенко О.В., Вдовиченко Ю.П. за ред. Пирогової В.І. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 472 с.
12. Акушерство та гінекологія: У 2 кн.-Кн 1: Акушерство: Підручник для мед. ВНЗ III-IV р.а. Допущено МОЗ/ За ред. В.І. Грищенка, М.О. Щербини. - К., 2017.-424 с.
13. Акушерство: Підручник для мед. ВНЗ III-IV р.а. Затверджено МОН/ III-IV р.а. Б.М. Венцівського, Г.К. Степанківської, М.Є. Яроцького.- К., 2012.- 648 с.
14. Grishchenko V.I. Obstetrics and gynecology, v.1., 2015.-Kyiv.
15. Grishchenko V.I. Obstetrics and gynecology, v.2., 2015.-Kyiv.
16. Денесюк В.Г. Посібник з клінічної лабораторної діагностики. К., 2004. – 118 с.

18. Сучасні аспекти ультразвукової діагностики в акушерстві та гінекології/ Л.Б.Маркін, Л.В.Суслікова, К.Л.Жатилевич та ін.-Львів: ЗУКШ – 2018. - 111с.
19. Ганич М.М. Фантомне акушерство
20. Ганич М.М. Практикум з акушерства і гінекології
21. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
22. <http://www.drlz.com.ua/>
23. <https://www.who.int/ru>
24. https://www.gfmer.ch/Guidelines/Obstetrics_gynecology_guidelinesTemplate.htm
25. Електронні протоколи МОЗ України:
  - medstandart.net/browse/228 – Про удосконалення амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні
  - medstandart.net/browse/229 – Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги.
  - medstandart.net/browse/230 – Нормативи надання медичної допомоги жіночому населенню за спеціальністю «Акушерство і гінекологія» в умовах амбулаторно-поліклінічних лікувальних закладів.
  - medstandart.net/browse/231 – Спостереження за перебігом нормальної вагітності.
  - medstandart.net/browse/232 – Ускладнення під час вагітності. Гестози вагітних.
  - medstandart.net/browse/233 – Кровотечі в ранні терміни вагітності.
  - medstandart.net/browse/235 – Аномальні продукти запліднення та аборти.
  - medstandart.net/browse/236 – Багатоплідна вагітність та неправильні положення плода.
  - medstandart.net/browse/237 – Аномалії кісткового тазу та статевих органів.
  - medstandart.net/browse/238 – Патологія плаценти, ПФПН.
  - medstandart.net/browse/239 – Переношена вагітність.
  - medstandart.net/browse/242 – Ускладнення абортів.
  - medstandart.net/browse/243 – Звичний викидень.
  - medstandart.net/browse/244 – Цукровий діабет і вагітність.
  - medstandart.net/browse/245 – Інфекції нирок при вагітності.
  - medstandart.net/browse/246 – Звичайне невиношування (допомога при вагітності, герпес вагітних, ВМК при вагітності, гіпотензивний синдром, ураження печінки).
  - medstandart.net/browse/248 – Неправильні положення та передлежання плода.
  - medstandart.net/browse/249 – Патологічні стани плода (гіпоксія або резус-конфлікт, СЗРП, крупний плід, інші імуноконфлікти).
  - medstandart.net/browse/252 – Запальні процеси жіночих статевих органів та ЗПСШ. Сальпінгіт та оофорит.
  - medstandart.net/browse/254 – Запальна хвороба шийки матки.
  - medstandart.net/browse/264 – Ендометриоз.
  - medstandart.net/browse/266 – Лейоміома матки та доброякісні новоутворення статевих органів.
26. [medicine medscape](http://www.medicinescape.com) -стандарти надання невідкладної допомоги з акушерства та гінекології.